

Popülist Tutum Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması

Mahmut Turan EKTİREN¹

Öz

Bu çalışmanın amacı, Popülist Tutum Ölçeğinin (PTÖ) Türkçeye Uyarlama çalışması yapmaktır. Bu kapsamda Akkerman vd. (2013) tarafından geliştirilen ve 3 alt faktörden oluşan Populist Attitude Measurement ölçeği kullanılarak gerekli geçerlik, güvenirlik çalışması yapılarak Türkçe diline uyarlaması hedeflenmiştir. Ölçeğin uyarlanması sürecinde, dilsel ve kültürel eşdeğerliğin sağlanması amacıyla Brislin'in geri çeviri yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem, ölçeğin orijinal anlamının korunarak hedef dile çevrilmesini sağlar. Ölçeğin Türkçeye çevrilmesi ve uyarlanması sürecinde uzman görüşleri alınmış ve gerekli düzeltmeler yapılmıştır. İstanbul'un Küçükçekmece ilçesindeki 21 mahalleden seçilen 310 katılımcı ile ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılmıştır. Çalışmanın başlıca bulguları, Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) doğrulayıcı faktör analizi ve güvenirlik analizine odaklanarak popülizmin ölçülmesine yönelik bir çerçeveden oluşmaktadır. Yapılan analizler sonucunda PTÖ'nün üç faktörlü yapısının doğrulandığı ve ölçeğin geçerli ve güvenilir bir araç olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, çalışmanız popülizmin ölçümüne yönelik önemli bir araştırma sunmaktadır. Popülizmin siyasi sahnedeki etkilerini anlamak ve değerlendirmek için kullanılan bu ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği, popülizm araştırmalarına önemli bir katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Siyaset Bilimi, Popülizm, Çoğulculuk, Elitizm, Tutum

Adaptation of the Populist Attitude Scale into Turkish

Abstract

The aim of this study is to adapt the Populist Attitude Scale (PAS) into Turkish. In this context, the Populist Attitude Measurement scale, developed by Akkerman et al. (2013) and consisting of three sub-factors, was used to conduct the necessary validity and reliability studies and to adapt it into Turkish. In the process of adapting the scale, Brislin's back-translation method was employed to ensure linguistic and cultural equivalence. This method ensures that the original meaning of the scale is preserved while being translated into the target language. During the translation and adaptation process, expert opinions were sought, and necessary corrections were made. Validity and reliability studies of the scale were conducted with 310 participants selected from 21 neighborhoods in the Küçükçekmece district of Istanbul. The main findings of your study focus on the confirmatory factor analysis and reliability analysis of the Populist Attitude Scale (PAS), providing a framework for measuring populism. The analyses confirmed the three-factor structure of the PAS, indicating that the scale is a valid and reliable tool. Consequently, your study presents significant research for the measurement of populism. The validity and reliability of this scale, used to understand and evaluate the impacts of populism on the political scene, can make a substantial contribution to populism research.

Keywords: Political Science, Populism, Pluralism, Elitism, Attitude

¹ Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, mahmutektiren@gmail.com, ORCID: 0000-0002-4756-4351.

Bu makaleye atıfta bulunmak için (To cite this article): Ektiren, M. T. (2025). Popülist Tutum Ölçeğinin Türkçeye Uyarlama Çalışması. *Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 27 (1), 219-242. <https://doi.org/10.26745/ahbvuiibfd.1518396>.

To cite this article: Ektiren, M. T. (2025). Adaptation of the Populist Attitude Scale into Turkish. *Ankara Hacı Bayram Veli University Journal of the Faculty of Economics and Administrative Sciences*, 27 (1), 219-242. <https://doi.org/10.26745/ahbvuiibfd.1518396>.

Giriş

Popülizm, günümüz siyasi arenasında önemli bir fenomen haline gelmiş ve birçok ülkede etkili bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. Politik analizin bir kategorisi olarak popülizm, bize oldukça özgün sorunlar sunar (Laclau, 2005). Popülizm, günümüz siyasi arenasında önemli bir fenomen haline gelmiş ve birçok ülkede etkili bir politika aracı olarak kullanılmaktadır. Politik analizin bir kategorisi olarak popülizm, bize oldukça özgün sorunlar sunar (Laclau, 2005). Popülizmin çağdaş politikada önemli bir rol oynadığı inkâr edilemez ve bu durumun yakın zamanda değişeceğine dair bir belirti yoktur. Popülizmin doğası ve normatif değerlendirmesi üzerindeki önemli anlaşmazlıklara rağmen, popülizm çalışmaları büyük ölçüde popülizmin ‘minimal’ tanımları etrafında birleşmiştir (De Cleen ve Glynos, 2021). Mudde (2004), popülizmin iki yaygın olumsuz yönüne odaklanmıştır. İlk yorum, popülizmi “Stammtisch” (lokanta) politikası olarak tanımlayan duygusal ve basitleştirilmiş bir tartışmayı içerir. İkinci yorum ise popülizmi fırsatçı politikalarla ilişkilendirir. Bu yaklaşımlar, hızlı bir şekilde halkı memnun etmeyi amaçlar ve genellikle rasyonel bir şekilde en iyi seçeneği araştırmak yerine halkın desteğini “satın almayı” hedefler. Popülizmin, toplumu temelde “temiz halk” ve “yozlaşmış elit” olmak üzere iki homojen ve düşmanca grup olarak ayıran bir ideoloji olduğu ifade edilmektedir (Mudde, 2004: 541-563).

Bu minimal tanımlar, popülist politikaların ‘halk’ ve ‘seçkin’ arasındaki karşıtlıkla karakterize edildiğini, popülistlerin ‘halk’ adına konuştuklarını ve mevcut seçkinin ‘halk’ı temsil etmediğini belirtirken, bazı popülist politikaların diğer özelliklerini göz ardı etmiştir (De Cleen ve Glynos, 2021: 78-195). 1990’lar ve 2000’lerin başında popülizm araştırmaları hız kazanmıştır. O zamanlar, popülizmi siyasi partilerde incelemek için genellikle nitel ve indüktif yöntemler kullanılmıştır. 2010’lardan itibaren, bilim insanları popülizmi ölçmek için daha çok kantitatif ve dedüktif yaklaşımlara yönelmiştir. Popülizm, parti manifestoları, konuşmalar veya basın açıklamaları üzerinden metin ve içerik analizi yöntemleriyle ölçülmüştür (Meijers ve Zaslove, 2021: 372-407). Popülizmin karmaşıklığı ve çeşitliliği, sosyal bilimcileri ve politika uzmanlarını bu olguyu anlamaya, ölçmeye ve analiz etmeye yönlendirmiştir. Bu nedenle, popülizmin ölçülmesi için geliştirilen araçlar, araştırmacılara popülist tutumların ve toplumsal dinamiklerin anlaşılmasında önemli bir yardımcı sunmaktadır.

Popülizm genellikle liberal demokrasiler bağlamında tartışılrsa da, hem deneysel hem de teorik çalışmalarda birçok popülist aktör, çok farklı politik bağlamlarda faaliyet göstermiştir. Örneğin, Latin Amerika’da birinci ve ikinci dalganın popülistleri genellikle demokratikleşen ülkelerde faaliyet göstermiştir (Mudde ve Rovira Kaltwasser, 2017). Popülist liderler, sık sık kendi otoritelerini

güçlendirmek ve muhalefeti bastırmak amacıyla demokratik kurumları zayıflatma eğilimindedirler (Müller, 2016).

Bu makale, Popülist Tutum Ölçeğinin (PTÖ) doğrulayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizini yaparak, popülizmin ölçülmesine yönelik bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır. PTÖ, politik tutumları anlamak ve ölçmek için geliştirilmiş bir araçtır ve popülizmin farklı boyutlarını ele alarak bu karmaşık olguyu daha anlaşılır hale getirmeyi hedeflemektedir. Bu çalışmada, PTÖ'nün doğrulayıcı faktör analizi ve güvenilirlik analizi yapılarak ölçeğin yapısı ve iç tutarlılığı değerlendirilmiştir. Bu kapsamda, popülizmin ölçümü ve anlaşılmasına yönelik literatüre önemli bir katkı sunması beklenmektedir. PTÖ'nün faktör yapısının doğrulanması ve güvenilirlik analizi, araştırmacılara popülizmin politik tutumlar ve toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini daha iyi anlama ve değerlendirme imkânı sağlayacaktır.

Literatürde popülist tutumların ölçülmesi ve Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) kullanımını üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Akkerman, Mudde ve Zaslove (2014) tarafından geliştirilen PTÖ, seçmenlerin popülist tutumlarını ölçmek amacıyla kullanılmış ve farklı bağlamlarda geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiştir. Wuttke, Schimpf ve Schoen (2020), PTÖ'nün politik bilgi ve güvenle olan ilişkisini ele almış, popülist tutumların düşük politik bilgi ve yüksek güvensizlikle ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Jungkunz, Fahey ve Hino (2021), mevcut popülist tutum ölçeklerinin iktidardaki popülist partilere desteği ölçmede yetersiz kaldığını göstermiştir. Bu çalışmalar, popülist tutumların nasıl ölçüldüğünü ve değerlendirildiğini anlamamıza önemli katkılar sağlamaktadır (Akkerman, Mudde, & Zaslove, 2014; Jungkunz, Fahey, & Hino, 2021; Moral et al., 2023; Wuttke, Schimpf, & Schoen, 2020). Castanho Silva ve arkadaşları (2020), yedi farklı popülist tutum ölçeğini kavramsal gelişim, anket tasarımı, boyutsallık, bilgi, uluslararası geçerlilik ve dış geçerlilik açısından doğrudan karşılaştırmıştır. Bu çalışma, mevcut ölçeklerin çoğunun en az bir boyutta önemli metodolojik ve geçerlilik sınırlamalarına sahip olduğunu ve uluslararası karşılaştırmalı araştırmalarda kullanılmaması gerektiğini öne sürmektedir. Araştırmacılar, popülizmi yakalamada daha iyi performans gösteren popülist tutum maddelerini önermekte ve bu maddelerin çapraz ulusal geçerliliğini değerlendirmektedir. Wettstein vd. (2020), popülist tutumların temel unsurlarını, yani anti-elitizm, halk egemenliği ve halkın homojen ve erdemli bir grup olarak algılanmasını incelemektedir. Makale, bu tutumların uluslararası düzeyde nasıl ölçülebileceğini ve ölçümdeki değişkenliğin ülkeler arasında nasıl karşılaştırılabileceğini tartışmaktadır. Ayrıca, popülist tutumların farklı politik ideolojilerle ve seçmen eğilimleriyle olan ilişkisini araştırmaktadır. Türkiye bağlamında, Moral ve arkadaşları (2023) 2018 Milletvekili Genel ve Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde elit karşıtı tutumlar ve seçmen davranışı ilişkisini değerlendirmişlerdir. Bu çalışma, elit karşıtı tutumların

seçmen davranışlarını nasıl şekillendirdiğini ve bu tutumların popülist hareketlerle olan ilişkisini incelemektedir.

Türkiye, politik ve sosyal açıdan dinamik bir ülke olup, popülist söylemlerin ve politikaların sıkça gündemde olduğu bir yerdir. PTÖ'nün Türkçeye uyarlanması, Türkiye'deki politik tutumların ve popülizmin toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini incelemek için bir araç sağlar. Bu, araştırmacılara ve politika yapıcılara, popülizmin Türkiye'deki etkilerini daha iyi anlama ve değerlendirme imkânı sunar.

Türkiye'de popülist tutumları ölçmek için geliştirilen veya uyarlanan ölçeklerin sayısı sınırlıdır ve bu alanda yaygın olarak kabul görmüş bir ölçek bulunmamaktadır. Batı literatüründe geniş yer bulan popülizm çalışmaları, Türkiye gibi farklı politik ve kültürel bağlamlarda yeterince incelenmemiştir. Dolayısıyla, Türkiye'deki popülist tutumların ölçülmesi ve bu tutumların politik davranışlar üzerindeki etkilerinin araştırılması konusunda önemli bir boşluk bulunmaktadır. Bu çalışma, PTÖ'nün Türkçeye uyarlanması ile literatürdeki bu önemli boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. PTÖ'nün Türkçe versiyonu, Türkiye'deki popülist tutumları geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçme imkânı sunarak, popülizmin Türkiye'deki politik tutumlar ve toplumsal dinamikler üzerindeki etkilerini daha iyi anlamamıza yardımcı olacaktır. Ayrıca, bu ölçek, Türkiye'deki popülizmin diğer ülkelerdeki popülist hareketlerle karşılaştırılmasına imkân tanıyarak, uluslararası literatüre de önemli katkılar sağlayacaktır.

Popülist Tutum Ölçeği Alt Faktörleri

Popülist Tutum Ölçeği (PTÖ), politik tutumları ölçmeye yönelik bir araç olup, popülizmin karmaşık yapısını anlamak amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, popülizmin farklı boyutlarını ele alarak bu fenomeni daha ayrıntılı bir şekilde incelemeyi amaçlamaktadır. PTÖ, üç alt faktörü içermektedir: Popülist Tutum, Çoğulcu Tutum ve Elitist Tutum. Her bir alt faktör, popülizmin farklı yönlerini yakalamayı amaçlamaktadır.

1.1. Popülist Tutum

Popülizm, toplumu “saf halk” ile “yoz elit” olmak üzere iki düşman kampa bölen ve her şeyin üzerinde halk egemenliğini öne çıkaran bir ideoloji olarak sunulur (Mudde ve Rovira Kaltwasser, 2017). Popülist tutumlar, genellikle “sisteme karşı” veya “elitlere karşı” olarak tanımlanan, politikacıların veya liderlerin halka hitap ederken sade bir dille konuşma ve halkın duygusal tepkilerini harekete geçirme eğiliminde olduğu bir davranış biçimidir. Popülizm, sadece iktidar yapılarına karşı bir tepki değil, tanınmış bir otoriteye hitap etmektir. Popülistler, konuştukları kişiler adına meşruiyet iddia ederler: yani demokratik egemeni, bir ekonomik sınıf gibi kesimler arası bir

çıkarı temsil ettiklerini iddia ederler (Canovan, 1999). Hawkins ve Kaltwasser'in (2017) temel endişesi popülist tutumların belirli bir yer ve zamanda başarıyla etkinleştirildikten sonra ne kadar zamanda deaktive edilebileceğidir (Hawkins ve Kaltwasser, 2017).

Popülist Tutum alt faktörü, bireylerin popülist liderlere ve siyasi figürlere yönelik tutumlarını ölçer. Popülist liderlere yönelik olumlu bir tutum, genellikle halkın güvensizlik duyduğu veya mevcut siyasi aktörlerden memnun olmadığı durumlarda ortaya çıkabilir.

1.2.Çoğulcu Tutum

Çoğulculuk genellikle farklı grupların, kültürlerin, inançların ve görüşlerin bir arada var olmasını destekleyen bir kavramdır. Çoğulculuk, toplumsal çeşitliliği benimser ve farklı perspektiflerin bir araya gelerek zengin bir toplum oluşturmasını hedefler (Dahl, 1989). Bu anlayış, çeşitliliği zenginlik olarak görür ve demokratik bir toplumun bu farklılıkları kucaklaması gerektiğini vurgular. Çoğulculuk, bir dizi temel özellik içerir. Bu özellikler arasında eşitlik, hoşgörü, katılım ve adalet ön plana çıkar. Çoğulcu bir toplumda, farklı gruplar arasında eşitlik ve adalet sağlanmaya çalışılır, hoşgörü esastır ve demokratik katılım teşvik edilir (Kymlicka, 1995). Phillips, çok kültürlülüğün hala daha büyük sosyal eşitlik elde etme konusunda önemli bir rol oynayabileceğine inanmaktadır. Çoğulculuk, demokratik süreçlere olumlu katkılarda bulunabilir. Farklı grupların temsil edilmesi, politika yapma süreçlerinde daha kapsayıcı ve adil kararlar alınmasına olanak tanır (Phillips, 2007). Ayrıca, çoğulculuk, toplum içindeki çatışmaları yönetme ve çözme kapasitesini artırabilir.

Çoğulcu Tutum alt faktörü, bireylerin toplumsal çeşitliliği ve farklı görüşlere saygı gösterme eğilimini ölçer. Çoğulculuk, farklı bakış açılarını anlama, değerlendirme ve bu çeşitlilik içinde bir arada yaşama anlamına gelir. Bu alt faktör, popülizmin aksine, toplumsal çeşitliliği ve farklı görüşlere açıklık gösteren bir tutumu temsil eder. Çoğulcu tutum, demokratik değerleri ve toplumsal hoşgörüyü yansıtarak popülizmin karşıtlığı olarak düşünülebilir.

1.3.Elitist Tutum

Elitizm, belirli bir sınıfın, zümrenin veya grupların diğerlerinden üstün olduğunu savunan bir düşünce sistemidir. Mosca, toplumları yöneten belirli bir elit sınıfın varlığını savunur. Ona göre, her toplumda belirli bir azınlık, diğerlerine göre daha fazla politik ve ekonomik güce sahiptir. Bu elit sınıf, toplumu yönlendiren ve kontrol eden bir "hükümet sınıfı" oluşturur (Mosca, 1939).

Elitist Tutum alt faktörü, bireylerin elitlere ve kurumsal aktörlere olan tutumlarını ölçer. Bu alt faktör, popülizmin karşısında yer alarak, elitlere yönelik olumsuz bir tutumu yansıtabilir.

Bu üç alt faktörün bir arada ele alınması, popülizmin karmaşıklığını daha iyi anlamamıza ve popülizmin farklı yönlerini ayırtmamıza olanak tanır. Popülizmin politik, sosyal ve kültürel etkilerini değerlendirmek amacıyla bu alt faktörlerin kullanılması, araştırmacılara daha kapsamlı bir analiz yapma imkânı sunar ve popülizmin çok boyutlu doğasını açıklamaya yardımcı olabilir.

Yöntem

Bu bölümde, Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) Türkçe'ye uyarlanması ve Türkçe formunun oluşturulması hedeflendiği için ölçekle ilgili bilgiler ve geçerlik çalışmasıyla ilgili detaylar sunulmaktadır. Ölçek uyarlama sürecinde Tablo 1'de yer alan adımlar dikkate alınmıştır (Çüm ve Koç, 2012; Delice ve Ergene, 2015).

Tablo 1. Ölçek uyarlama süreci adımları

Adım No	Adım	Açıklama
1	Araştırmanın Amacına Göre Ölçek Seçimi	Yeni bir ölçek geliştirmek veya var olan bir ölçeği uyarlamak gerektiğine karar verilmesi
2	İzinlerin Alınması	Ölçeği geliştiren araştırmacılardan gerekli izinlerin alınması
3	Yapısal Eşdeğerliğin Sağlanması	Dilsel ve kültürel yönden yapısal eşdeğerliğin sağlandığına karar verilmesi
4	Uzmanların Belirlenmesi	Uyarlanacak ölçeğin konusuna ve yabancı dile hâkim uzmanların belirlenmesi
5	Ölçeğin Çevrilmesi ve Uyarlanması	Ölçeğin hedef dile çevrilmesi ve uyarlanması
6	Gözden Geçirme ve Düzeltmeler	Uyarlanmış ölçeğin gözden geçirilmesi ve gerekli düzeltmelerin yapılması
7	Deneme Uygulaması	Uyarlanmış ölçeğin küçük bir grup üzerinde deneme uygulamasının yapılması

8	Ana Uygulama	Hedef kitleyi temsil edecek bir gruba ana uygulamanın yapılması
9	Madde Analizleri	Ana uygulama sonrası ölçeğe ilişkin madde analizlerinin yapılması
10	Güvenirlilik Analizleri	Ölçeğe ilişkin güvenirlilik analizlerinin yapılması
11	Faktör Analizleri ve Boyutlandırma	Ölçeğe ilişkin faktör analizlerinin yapılması ve boyutlarının belirlenmesi
12	Geçerlik Çalışmaları	Ölçeğe ilişkin geçerlik çalışmalarının yapılması
13	İstatistiksel Karşılaştırmalar	Ana uygulama sonrası elde edilen geçerlik, güvenirlilik ve madde analizi değerlerinin karşılaştırılması
14	Dilsel Eşdeğerlik	Dilsel eşdeğerliğin sağlanması
15	Son Halin Verilmesi	Karşılaştırmalar sonrası uyarlanan ölçeğe son halinin verilmesi

Bu çalışmada Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) Türkçeye uyarlanması sürecinde yukarıda belirtilen adımlar izlenmiştir. İlk olarak, araştırmanın amacına uygun olarak mevcut bir ölçeğin uyarlanması kararlaştırılmış ve orijinal ölçeği geliştiren araştırmacılardan gerekli izinler alınmıştır. Dilsel ve kültürel eşdeğerliğin sağlanması amacıyla konunun uzmanları belirlenmiş ve ölçeğin hedef dile doğru bir şekilde çevrilmesi sağlanmıştır. Çeviri sonrası, uyarlanan ölçek gözden geçirilmiş, gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Uygulama hedef kitleyi temsil edecek bir gruba yapılmış ve bu uygulama sonrasında güvenirlilik analizleri, faktör analizleri ve geçerlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir (Çüm & Koç, 2012; Delice & Ergene, 2015).

2.1. Örneklem Seçimi ve Temsiliyeti

Bu çalışmada örneklem seçimi için karma yöntemler kullanılmıştır. Bu bağlamda, basit seçkisiz örnekleme yöntemi ile İstanbul'un Küçükçekmece ilçesindeki 21 mahalleden toplam 316

katılımcı belirlenmiş ve bu katılımcılardan 6'sının formu eksik doldurulduğu için çalışma 310 katılımcı ile devam etmiştir. Ancak bu yöntem, çalışmanın geçerliliğini artırmak amacıyla tabakalı örnekleme yöntemi ile desteklenmiştir. Örneklem, 21 Mahalleden; yaş, cinsiyet, eğitim düzeyi gibi demografik değişkenlere göre tabakalandırılmıştır. Her tabakadan rastgele seçilen katılımcılarla daha dengeli ve temsili bir örneklem oluşturulmuştur.

Tablo 2. Katılımcılara ait betimsel istatistikler

Cinsiyet	N	%
Kadın	162	52,26
Erkek	148	47,74
Toplam	310	100,00
Yaş		
18-28	37	11,94
29-38	106	34,19
39-48	107	34,52
49-58	43	13,87
59+	17	5,48
Eğitim		
İlkokul	14	4,52
Ortaokul	14	4,52
Lise	155	50,00
Yüksekokul	16	5,16
Fakülte	81	26,13
Lisansüstü	30	9,68

Tablo 2’de, katılımcılara ait betimsel istatistikler sunulmaktadır. Toplam 310 kişiden elde edilen veriler, örneklem büyüklüğünün Tabachnick ve Fidell’in (2007) belirttiği gibi faktör analizi için iyi bir düzeyde olduğunu göstermektedir (200 kişiden fazla orta, 300 kişiden fazla iyi). Cinsiyet dağılımına baktığımızda, katılımcıların %52,26’sının kadın ve %47,74’ünün erkek olduğu görülmektedir. Yaş gruplarına göre dağılım incelendiğinde ise %11,94’ünün 18-28 yaş aralığında, %34,19’unun 29-38 yaş aralığında, %34,52’sinin 39-48 yaş aralığında, %13,87’sinin 49-58 yaş aralığında ve %5,48’inin 59 ve üzeri yaş aralığında olduğu belirlenmiştir. Eğitim düzeyine göre ise katılımcıların büyük çoğunluğunun (%90,97) lise ve üstü mezuniyet düzeyine sahip olduğu göze çarpmaktadır. Katılımcılara ait betimsel istatistikler incelendiğinde cinsiyet yönünden büyük bir farklılaşmanın olmadığı, yaş ve eğitim değişkenlerine göre de normale yakın dağılıma sahip olduğu görülmektedir.

2.2. Temsil Yeteneği

Örneklem seçiminde genel nüfusu temsil etme yeteneği dikkate alınmıştır. Örneklem dağılımının gerçek nüfus dağılımına ne kadar yakın olduğu kontrol edilmiştir. Bu, çalışmanın bulgularının genellenebilirliğini artırmıştır.

2.3. Örneklem Büyüklüğü ve Çeşitliliği

Örneklem büyüklüğünün yeterliliği, Tabachnick ve Fidell (2007) ile Costello ve Osborne (2005) tarafından önerilen standartlara uygun olarak değerlendirilmiştir. Çalışmada, farklı sosyoekonomik ve kültürel bağlamlardan gelen katılımcılar yer almıştır.

2.4. Temsiliyet ve Genellenebilirlik

Örneklem büyüklüğü ölçek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmalarında kritik bir faktördür. Tabachnick ve Fidell (2007) ölçek geliştirme ve faktör analizi çalışmaları için en az 300 kişilik bir örneklem yeterli olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Costello ve Osborne (2005) en az 300 kişinin ölçek geçerlilik çalışmaları için uygun bir örneklem büyüklüğü olduğunu ifade etmektedir. Buna ek olarak, ölçek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları için örneklem büyüklüğünün yeterliliği katılımcıların çeşitliliğini ve temsil yeteneğini artırmaktadır.

2.3. Metodoloji ve Örneklem Temsiliyetinin Değerlendirilmesi

Bu çalışmada örneklem, İstanbul'un Küçükçekmece ilçesinde bulunan demografik yapıyı temsil edecek şekilde seçilmiştir. Ancak sadece bir ilçeden veri toplandığı için elde edilen bulguların tüm Türkiye'ye genellenmesi dikkatle değerlendirilmelidir. Bu bağlamda, farklı bölgelerden ve daha geniş örneklem gruplarından veri toplama çalışmaları bulguların genellenebilirliğini artırabilir (Yıldırım & Şimşek, 2016). Çalışmamızda örneklem büyüklüğünün yeterliliği, Tabachnick ve Fidell (2007) ile Costello ve Osborne (2005) tarafından önerilen standartlara uygun olarak değerlendirilmiştir.

2.4. Popülist Tutum Ölçeği Orijinal Versiyonu

Akkerman vd. (2014) tarafından geliştirilen Popülist Tutum Ölçeği, orijinalinde 12 sorudan (Ölçekte 14 madde bulunmakla beraber 2 madde faktör analizi sonucunda ölçekten çıkarılmıştır. Ölçek kullanılırken 12 maddelik ölçek kullanılmış ancak 14 maddeden oluşan ölçeğin madde numaraları kullanılmıştır) ve üç alt faktörden oluşan beşli Likert tipinde bir ölçektir. Orijinal ölçekte alt faktörler şu şekildedir: Populist Attitude, Pluralist Attitude ve Elitist Attitude. Türkçe'ye orijinal versiyona sadık kalınarak çevrilen alt faktörler ise şunlardır: Popülist Tutum, Çoğulcu Tutum ve Elitist Tutum. Akkerman ve diğerleri (2014) tarafından gerçekleştirilen iç tutarlık analizi sonuçlarına

göre; Populist Attitude için Cronbach's Alpha değeri 0.82, Pluralist Attitude için 0.60 ve Elitist Attitude için ise 0.48 olarak belirlenmiştir.

2.5. Ölçeğinin Çeviri Çalışması

Dilbilgisel ve kültürel geçerliği sağlamak için doğru bir çeviri yöntemi seçmek, Brislin, Lonner ve Thorndike'in (1973) belirttiği gibi kritik bir adımdır. Bu çalışmada, ölçeğin Türkçe'ye uyarlanması için tercih edilen yaygın bir yöntem, Brislin'in (1970) önerdiği geri çeviri yöntemidir.

2.5.1. Geri çeviri yöntemi

Geri çeviri yöntemi, önce ölçeği hedef dil (Türkçe) olarak çevirip ardından bu çeviriyi tekrar orijinal dile (örneğin İngilizce) çevirme sürecini içerir. Bu yöntem, dilin anlamsal, kültürel ve dilbilgisel özelliklerini daha iyi yansıtabilir ve ölçeğin anlamının kaybolmamasına yardımcı olabilir (Brislin, 1970; Hambleton, Merenda ve Spielberger, 2005).

Açıklama:

İlk Çeviri: Ölçeğin orijinal versiyonu, araştırmacı tarafından dil uzmanları ile birlikte Türkçe'ye çevrildi. Bu çeviri sürecinde, dilbilgisel ve kültürel farklılıklar göz önünde bulundurularak ölçeğin anlamının doğru bir şekilde yansıtılmasına odaklanıldı.

İlk Çevirinin Değerlendirilmesi: Türkçe'ye çevrilen ölçeğin ilk versiyonu, bir dil uzmanı paneli tarafından değerlendirildi. Panel üyeleri, çevirinin dilbilgisel doğruluğunu, kültürel uyumu ve ölçeğin orijinal anlamını koruyup korumadığını değerlendirdi.

Geri Çeviri: Türkçe'ye çevrilen ölçeğin bu aşamadaki versiyonu, orijinal dile geri çevrildi. Bu geri çevirme süreci, çevirinin orijinal anlamını koruyup korumadığını değerlendirmek için kritikti.

Geri Çevirinin Değerlendirilmesi: Orijinal dile geri çevrilen ölçek, bir dil uzmanı paneli tarafından değerlendirildi. Bu değerlendirme süreci, çevirinin dilbilgisel ve kültürel olarak orijinal metne uygunluğunu değerlendirmek amacıyla gerçekleştirildi.

Çeviri sürecinde düzenli iletişim ve geri bildirim alışverişi ile dil uzmanları arasında işbirliği sağlanarak, ölçeğin dilbilgisel ve kültürel geçerliliği artırılmıştır. Bu adımlar, ölçeğin orijinal anlamını kaybetmeden Türkçe'ye uyarlanmasını sağlamak için tasarlanmıştır. Son olarak, alanında uzman iki ölçme ve değerlendirme uzmanının görüşü ile maddelerin uygunluğu denetlenmiş ve uzman görüşü süreci tamamlandıktan sonra ölçek uygulanmak üzere hazır hale getirilmiştir.

Tablo 3: Orijinal ve Türkçe uyarlanan anket ifadeleri

No	Orijinal İngilizce İfadeler	Türkçe Çeviriler
1	The politicians in the Dutch parliament need to follow the will of the people.	TBMM'deki politikacıların halkın iradesini takip etmesi gerekiyor.
2	The people, and not politicians, should make our most important policy decisions.	En önemli politik kararlarımızı politikacılar değil halk vermelidir.
3	The political differences between the elite and the people are larger than the differences among the people.	Seçkinler ile halk arasındaki siyasi farklılıklar halkın kendi arasında olan farklılıklardan daha fazladır.
4	I would rather be represented by a citizen than by a specialized politician.	Uzman bir politikacı tarafından temsil edilmektense bir vatandaş tarafından temsil edilmeyi tercih ederim.
5	Elected officials talk too much and take too little action.	Seçilmiş yetkililer çok konuşur ve çok az eylemde bulunurlar.
6	Politics is ultimately a struggle between good and evil.	Siyaset nihayetinde iyi ve kötü arasında bir mücadeledir.
7	What people call “compromise” in politics is really just selling out on one’s principles.	İnsanların siyasette “uzlaşma” dediği şey gerçekten sadece birinin ilkelerini satmasıdır.
9	In a democracy it is important to make compromises among differing viewpoints.	Bir demokraside farklı bakış açıları arasında uzlaşma sağlamak önemlidir.
10	It is important to listen to the opinion of other groups.	Diğer grupların görüşlerini dinlemek önemlidir.
12	Politicians should lead rather than follow the people.	Politikacılar insanları takip etmek yerine liderlik etmelidir.

13	Our country would be governed better if important decisions were left up to successful business people.	Önemli kararlar başarılı iş insanlarına bırakılsaydı ülkemiz daha iyi yönetilirdi.
14	Our country would be governed better if important decisions were left up to independent experts.	Önemli kararlar bağımsız uzmanlara bırakılsaydı ülkemiz daha iyi yönetilirdi.

Tablo 3'te Akkerman vd. (2013) tarafından geliştirilen Popülist Tutum Ölçeği'ndeki orijinal İngilizce anket ifadeleri ile bu ifadelerin Türkçe çevirilerini içermektedir. Anketin Türkçeye uyarlanması sürecinde, ifadelerin anlam bütünlüğünü korumak amacıyla dikkatli bir çeviri süreci izlenmiştir. Bu ifadeler, popülist, çoğulcu ve elitist tutumların ölçülmesinde kullanılmıştır. Çevirilerin doğruluğu ve ifadelerin geçerliliği, anket metodolojisinin güvenilirliğini sağlamak açısından önemlidir. Bu tablo, okuyucuların orijinal ve çevrilmiş ifadeler arasındaki karşılaştırmayı yapabilmesine olanak tanır ve anketin metodolojik şeffaflığını artırır.

2.6. Verilerin Analizi

Popülist Tutum Ölçeği (PTÖ) verilerinin analizi amacıyla SPSS 26 paket programı ve doğrulayıcı faktör analizi için AMOS programı kullanıldı. Veri toplama aracına madde eklemesi yapılmadığı için doğrulayıcı faktör analizi yeterli görüldü (Çokluk vd., 2021). Kültürlerarası ölçek uyarlama çalışmalarında, önce aracın hedef kültürdeki faktör örüntüsüne yönelik doğrudan doğrulayıcı faktör analizi yapılması önerilebilir. Bu, birçok niteliksel ve niceliksel çalışmanın, araçların orijinal kültürdeki faktör örüntülerini ortaya çıkardığı ve yapı geçerliliği konusunda deneysel kanıtlar sunduğu şekilde gözlemlenmiştir (Çokluk vd., 2021).

Ölçek güvenilirliği için Cronbach alfa katsayıları ve madde toplam korelasyonları değerlendirildi. Özdamar (1999: 523), Cronbach α katsayısı için $0,00 < \alpha < 0,40$ arasında ölçeğin güvenilmez, $0,41 < \alpha < 0,60$ arasında düşük düzeyde güvenilir, $0,61 < \alpha < 0,80$ arasında orta düzeyde güvenilir, ve $0,81 < \alpha < 1,00$ arasında yüksek düzeyde güvenilir olduğunu belirtmiştir. Korelasyon değerleri için Köklü vd. (2023: 79-86) tarafından belirlenen aralıklar kullanıldı: 0,00 (ilişki yok), 0,01 – 0,29 (düşük düzeyde ilişki), 0,30 – 0,70 (orta düzeyde ilişki), 0,71 – 0,99 (yüksek düzeyde ilişki) ve 1,00 (mükemmel ilişki).

Bulgular

Bu bölümde, ölçeğe ait faktör analizi ve güvenilirlik analizlerine odaklanılmıştır.

3.1. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Üç faktörlü bir yapı üzerine yapılan Popülist Tutum Ölçeği analizi kapsamında, popülist tutumu ölçmeye yönelik 8 madde incelenmiştir. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçları, model uyum kriterlerini içermekte olup, bu sonuçlara Tablo 4'te yer verilmiştir.

Tablo 4. DFA analizi ile elde edilen uyum indeksi değerleri

Uyum Değerleri	Kabul Edilebilir	Mükemmel Uyum	Tek Faktörlü Model
X^2			210,027
X^2/sd	X^2/sd değerinin 5'ten küçük olması	X^2/sd değerinin 3'ten küçük olması	4,118
CFI	=.95 ve üzeri	=.97 ve üzeri	,812
GFI	=.85 ve üzeri	=.90 ve üzeri	,858
NFI	=.90 ve üzeri	=.95 ve üzeri	,770
AGFI	=.85 ve üzeri	=.95 ve üzeri	,783
RMR	=.050 ve =.080 arası	=.000 ve =.050 arası	,098
RMSEA	=.050 ve =.080 arası	=.000 ve =.050 arası	,114

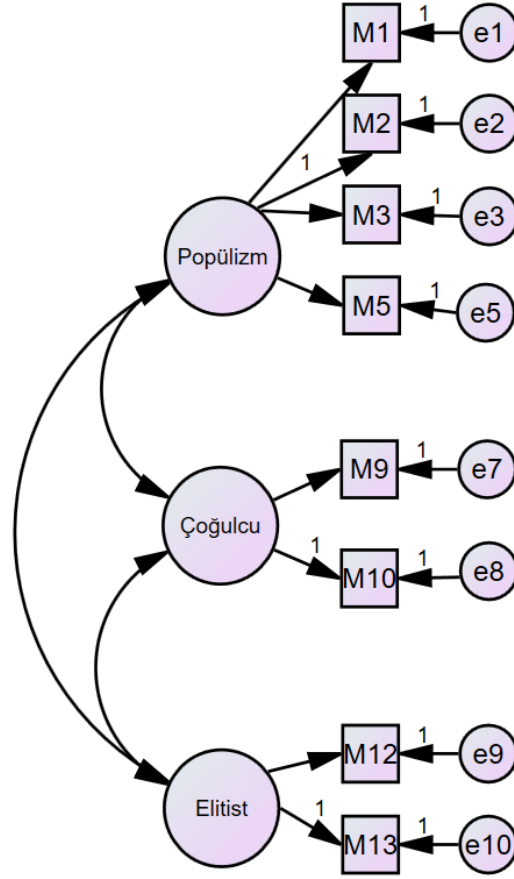
Tablo 3'te sunulan sonuçlara göre, ölçeğe ilişkin olarak $CMIN=210,027$, $DF=79$, $P<0,001$, $CMIN/DF=4,118$, $RMSEA= 0,114$, $CFI=0,812$, $GFI= 0,858$, $NFI=,770$, $AGFI= ,783$, $RMR=,098$ değerleri elde edilmiştir (Uyum indeksleri kabul edilebilir ve mükemmel uyum sınırları için bkz: Çokluk vd., 2021: 275-332). Dört adet maddenin diğer maddelerden anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Bu nedenle, elde edilen model uyum kriterlerinin istenilen düzeyde olmaması üzerine modifikasyon indekslerine başvurulmuştur. Ölçek uyarlama çalışmalarında kayıp verilere ilişkin bilgilendirme yapılması önemlidir (Ergene, 2020). Bu çalışmada, ölçek faktör öz değerleri 1'den büyük, madde faktör yük değerleri 0.30'dan büyük ve açıklanan toplam varyansın %40'dan büyük olması ölçütlerine uymayan veriler analiz dışı bırakılmıştır. Toplam 310 katılımcıdan elde edilen verilere ilişkin yapılan analizde, bu kriterlere uymayan 6 adet veri tespit edilmiş ve analiz dışı bırakılmıştır. Ergene'ye (2020) göre faktör analizi sırasında, faktörlerin öz değerlerinin 1'den büyük olması gerekmektedir. Bu, faktörün toplam varyansın yeterli bir kısmını açıkladığını gösterir. Ayrıca ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0.30'dan büyük olması, maddelerin ilgili faktörle yeterli düzeyde ilişkilendirildiğini gösterir. Son olarak ölçek, toplam varyansın en az %40'ını açıklamalıdır. Bu, ölçeğin yapı geçerliğinin yeterli düzeyde olduğunu belirtir. Deniz (2007) Psikolojik ölçme aracı uyarlama süreçlerinde de benzer kriterler kullanılmaktadır. Deniz'in (2007) çalışmasında, ölçek

geçerliliği ve güvenilirliği için faktör yükleri ve öz değerlerin kritik olduğu vurgulanmaktadır. Bu çalışmada, yukarıda belirtilen ölçütlere uymayan 6 veri analiz dışı bırakılarak, toplam 304 katılımcı üzerinden yapılan analizlerle ölçek geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Bu süreç, literatürde belirtilen geçerlilik ve güvenilirlik kriterlerine uygun olarak yürütülmüştür. Bu bulgulara dayanarak, ilgili maddeler ölçekten çıkarılarak yeniden analiz yapılmıştır. Yeni elde edilen verilere Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5. DFA analizi ile elde edilen uyum indeksi değerleri

Uyum Değerleri	Kabul Edilebilir	Mükemmel Uyum	Tek Faktörlü Model
X^2			39,573
X^2/sd	X^2/sd değerinin 5'ten küçük olması	X^2/sd değerinin 3'ten küçük olması	2,378
CFI	=.95 ve üzeri	=.97 ve üzeri	,966
GFI	=.85 ve üzeri	=.90 ve üzeri	,960
NFI	=.90 ve üzeri	=.95 ve üzeri	,944
AGFI	=.85 ve üzeri	=.95 ve üzeri	,916
RMR	=.050 ve =.080 arası	=.000 ve =.050 arası	,061
RMSEA	=.050 ve =.080 arası	=.000 ve =.050 arası	,062

Yapılan doğrulayıcı faktör analizi sonucunda elde edilen uyum indeksleri incelendiğinde; CFI=0,966, GFI=0,960 ve NFI=0,944 değerlerinin kabul edilebilir uyum sınırlarında olduğu görülmüştür. Ayrıca $X^2/sd=2,378$, AGFI=0,916, RMR=0,061 ve RMSEA=0,062 değerlerinin de kabul edilebilir sınırlarda olduğu tespit edilmiştir. Bu bağlamda, Popülist Tutum Ölçeği'nin üç faktörlü yapısının doğrulandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Şekil 1. Popülist tutum ölçeği için üç faktörlü modele ilişkin Path Diyagramı

Araştırmacılar tarafından hazırlanan 14 maddelik ölçekte yapılan son faktör analizi sonucunda 8 ve 11 numaralı maddeler orijinal ölçekten çıkarılmıştır. Bu çalışmada, orijinal ölçekten çıkarılan 11 ve 8 numaralı maddeler, ölçeğin geçerliliği ve güvenilirliği üzerinde olumsuz etkileri olabileceği için çıkarılmıştır. 11 nolu madde, çoğulculuk boyutuna düşük yükleme yapmış ve teorik olarak bu boyutla uyumsuz olduğu belirlenmiştir. 8 nolu madde ise, popülizm, çoğulculuk ve elitizm boyutlarından hiçbirine yeterince yüklenmemiştir. Bu çıkarma işlemleri, ölçeğin kümülatif varyansını ve güvenilirliğini artırmak amacıyla yapılmıştır (Akkerman vd., 2014). Ölçek mevcut araştırmada 12 maddelik versiyonu uygulanmış ancak madde numaraları orijinal versiyonda yer alanlar ile aynı kalmıştır. Yapılan faktör analizi sonucunda 4, 6, 7 (Faktör 1) ve 14 (Faktör 3) numaralı maddelere ait sorular ölçekten çıkartılmış ve ölçeğin 3 alt faktörlü yapısı korunmuştur.

3.2. Güvenirlilik Analizi

Ölçeğin iç tutarlılığını belirlemek amacıyla Cronbach's Alpha, McDonald's Omega (ω) ve Pearson Korelasyon değerleri incelenmiştir. Popülist Tutum Ölçeği, 3 alt faktörlü bir yapıya sahip olup yapılan Cronbach's Alpha ve McDonald's Omega (ω) analizi sonuçları şu şekildedir: Popülist

Tutum alt faktörü için Cronbach's Alpha değeri 0,68, McDonald's Omega (ω) 0,68, Çoğulcu Tutum alt faktörü için Cronbach's Alpha değeri 0,88, McDonald's Omega (ω) değeri 0,89, Elitist Tutum alt faktörü için ise Cronbach's Alpha değeri 0,69, McDonald's Omega (ω) değeri 0,71 olarak tespit edilmiştir.

Ayrıca, ölçek alt faktörlerinde yer alan maddeler arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla Pearson Korelasyon analizi yapılmış ve sonuçlar Tablo 6'te sunulmuştur.

Tablo 6. PTÖ'nün pearson korelasyon katsayıları

Madde	M1	M2	M3	M5	M9	M10	M12	M13
M1	1	,398**	,487**	,264**	,431**	,529**	,152*	,153*
M2		1	,406**	,294**	,242**	,263**	0,123	0,077
M3			1	,317**	,301**	,342**	,242**	,216**
M5				1	,310**	,290**	,249**	,311**
M9					1	,785**	0,099	,152*
M10						1	0,123	,147*
M12							1	,325**
M13								1

Tablo 6'yı incelediğimizde, Popülist Tutum alt faktörü maddeleri arasında şu ilişkiler bulunmuştur: M1-M2 ($p<0,01$, $r=0,398$), M1-M3 ($p<0,01$, $r=0,487$), M2-M3 ($p<0,01$, $r=0,406$), M3-M5 ($p<0,01$, $r=0,317$) arasında pozitif yönde orta düzeyde ilişki. Ayrıca, M1-M5 ($p<0,01$, $r=0,264$) ve M2-M5 ($p<0,01$, $r=0,294$) arasında pozitif yönde düşük düzeyde ilişki bulunmuştur. Çoğulcu Tutum alt faktörü maddeleri arasında ise M9-M10 arasında pozitif yönlü yüksek düzeyde ilişki ($p<0,01$, $r=0,785$) gözlemlenmiştir. Son olarak, Elitist Tutum alt faktörü maddeleri arasında M12-M13 arasında pozitif yönlü orta düzeyde ilişki ($p<0,01$, $r=0,325$) belirlenmiştir.

3.3. Yakınsak ve Iraksak Analizi

Tablo 7: Yakınsak ve Iraksak Analizi

Faktör	CR	AVE	AVE KAREKÖK	MSV	ASV
Faktör 1	0.850	0.588	0.767	0.1146	0.0754
Faktör 2	0.831	0.715	0.845	0.1146	0.0658
Faktör 3	0.704	0.544	0.737	0.0362	0.0266

Faktör 1 için CR değeri 0.850 olarak bulunmuştur. Bu değer, faktörün yüksek bir güvenilirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Benzer şekilde, AVE değeri 0.588 olup, bu faktörün açıklanan varyansının yeterli düzeyde olduğunu işaret etmektedir. AVE'nin kare kökü (0.767), faktörün yapısal geçerliliğinin güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Ancak, MSV değeri 0.1146 olarak hesaplanmış ve ASV değeri 0.0754'tür. MSV'nin AVE'den düşük olması, diskriminant geçerliliğin sağlandığını göstermektedir (Fornell ve Larcker, 1981).

Faktör 2 için CR değeri 0.831 olarak bulunmuştur, bu da güvenilirliğin yüksek olduğunu gösterir. AVE değeri 0.715, bu faktörün açıklanan varyansının oldukça yüksek olduğunu göstermektedir. AVE'nin kare kökü (0.845) de yapısal geçerliliğin güçlü olduğunu desteklemektedir. MSV değeri 0.1146 ve ASV değeri 0.0658 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda da MSV'nin AVE'den düşük olması, faktörler arası ayrımın net olduğunu göstermektedir.

Faktör 3 için CR değeri 0.704 olup, bu faktörün güvenilirliğinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir. AVE değeri 0.544 olarak bulunmuştur, bu da açıklanan varyansın yeterli düzeyde olduğunu işaret eder. AVE'nin kare kökü (0.737), yapısal geçerliliğin kabul edilebilir düzeyde olduğunu gösterir. MSV değeri 0.0362 ve ASV değeri 0.0266 olarak hesaplanmıştır. Bu değerler, diskriminant geçerliliğin sağlandığını ve faktörler arası ayrımın belirgin olduğunu göstermektedir.

Sonuç olarak, her üç faktör de yüksek güvenilirlik ve geçerlilik göstermektedir. Özellikle CR ve AVE değerleri, ölçeklerin ölçüm yeterliliğinin güçlü olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca, MSV'nin AVE'den düşük olması, faktörlerin diskriminant geçerliliğini desteklemektedir (Hair et al., 2010). Bu bulgular, ölçeklerin geçerli ve güvenilir ölçümler sağladığını ve araştırma bağlamında güvenle kullanılabileceğini göstermektedir.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

4.1. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışma, Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) Türkçe'ye uyarlanmasını ve ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizlerini ele almıştır. Yapılan doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ve güvenilirlik analizleri, ölçeğin üç faktörlü yapısının geçerli ve güvenilir olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, PTÖ'nün Türkçeye uyarlanmasının başarılı olduğunu ve ölçeğin Türkiye bağlamında popülist tutumları ölçmek için kullanılabilir olduğunu ortaya koymaktadır.

DFA sonuçları, PTÖ'nün popülist tutumları, çoğulcu tutumları ve elitist tutumları ayrı ayrı ve doğru bir şekilde ölçebildiğini doğrulamıştır. Bu bulgu, Akkerman ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilen ölçeğin orijinal yapısına uygun olarak, ölçeğin farklı kültürel bağlamlarda da geçerliliğini koruduğunu göstermektedir. Bu, popülizmin farklı boyutlarının Türk kültüründe de benzer şekilde algılandığını ve ölçülebilir olduğunu ortaya koymaktadır.

Güvenirlik analizleri, Cronbach's Alpha ve McDonald's Omega (ω) değerlerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermiştir. Popülist Tutum alt faktörü için güvenilirlik orta düzeyde iken, Çoğulcu Tutum alt faktörü yüksek düzeyde güvenilirlik göstermiştir. Elitist Tutum alt faktörü ise kabul edilebilir düzeyde güvenilirlik sergilemiştir. Bu bulgular, ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu ve farklı alt boyutları güvenilir bir şekilde değerlendirebildiğini göstermektedir. Bu sonuçlar, ölçeğin iç tutarlılık açısından kabul edilebilir bir güvenilirlik düzeyine sahip olduğunu göstermektedir (Özdamar, 1999).

Literatürde, popülist tutumların ölçülmesi ve Popülist Tutum Ölçeği'nin (PTÖ) kullanımı üzerine birçok çalışma yapılmıştır. Akkerman ve arkadaşları (2014) tarafından geliştirilen PTÖ, seçmenlerin popülist tutumlarını ölçmek amacıyla kullanılmış ve farklı bağlamlarda geçerliliği ve güvenilirliği test edilmiştir. Popülist tutumlar genel olarak anti-elitizm, halk merkezilik ve Manikean bir dünya görüşü ile karakterize edilir. Bu tutumlar genellikle siyasi elitler, demokrasi ve ulusal egemenlik hakkındaki görüşlerini sorgulayan anket ölçekleri aracılığıyla ölçülür (Castanho Silva vd., 2020). Popülist tutumların oy verme davranışı üzerindeki etkileri, popülist partilerin iktidar veya muhalefette olmalarına göre değişkenlik göstermektedir. Jungkunz vd. (2021) araştırmalarında, popülist partilerin muhalefette olduğu ülkelerde, güçlü popülist tutumların popülist partilere oy verme ile pozitif korelasyon gösterdiğini bulmuştur. Bu, anti-elit retoriği vurgulayan ve "gerçek halk iradesini" temsil etmeyi vaat eden partileri destekleme eğilimini içerir. Ancak, popülist partilerin iktidarda olduğu durumlarda, popülist tutumlar ile bu partilere destek arasındaki ilişki genellikle tersine döner. Bu bağlamda, Macaristan, Türkiye ve Karadağ gibi ülkelerde, daha yüksek popülist tutumlar iktidardaki popülist partiye oy verme olasılığını azaltmaktadır (Jungkunz vd., 2021). Ölçek geçerliliği konusunda

mevcut popülist tutumları ölçen ölçekler genellikle, katılımcıların bahsettiği elitlerin siyasi elitler olduğunu varsayar. Castanho Silva vd. (2020) çalışmasında, popülist partilerin iktidarda olduğu bağlamlarda, anti-elitist duyguların hedeflerinin medya, akademisyenler veya iş liderleri gibi diğer gruplara kayabileceğini belirtmiştir. Bu kayma, ölçüm hatalarına ve popülist tutumların yanlış tanımlanmasına yol açabilir. Ayrıca, Batı bağlamlarında geliştirilen ölçekler, popülist tutumları Batı dışı ülkelerde veya popülizmin farklı biçimlerinin olduğu ülkelerde doğru bir şekilde yakalayamayabilir (Castanho Silva vd., 2020). Sonuç olarak, çalışmalar popülist tutumlar ve oy verme davranışı arasındaki karmaşık ilişkiyi ortaya koymaktadır. Muhalefette iken, popülist tutumlar popülist partilere desteği öngörürken, iktidarda olduklarında bu ilişki tersine dönebilmektedir. Jungkunz vd. (2021) çalışmalarında, bulgular farklı siyasi ve kültürel bağlamlarda popülist duyarlılıkların nüanslarını daha iyi yakalamak için ölçüm araçlarının geliştirilmesinin önemini vurgulamaktadır. Moral vd. (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, 2018 Türkiye Milletvekili Genel ve Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde elit karşıtı tutumlar ve seçmen davranışları incelenmiş ve popülist tutumların Türkiye'deki seçmen davranışlarını nasıl şekillendirdiği üzerine yoğunlaşmıştır. Moral ve arkadaşlarının çalışması, popülist tutumların Türkiye'de nasıl algılandığını ve politik tercihler üzerindeki etkilerini değerlendirmekte önemli bir adım olmuştur.

Bu çalışmanın bulguları, Türkiye'deki politik ve toplumsal dinamiklerin anlaşılmasında PTÖ'nün önemli bir araç olduğunu göstermektedir. Türkiye'de popülist tutumları ölçmek için geliştirilen veya uyarlanan ölçeklerin sayısı sınırlıdır ve bu alanda yaygın olarak kabul görmüş bir ölçek bulunmamaktadır. Dolayısıyla bu çalışma, Türkiye'deki popülist tutumların ölçülmesi ve bu tutumların politik davranışlar üzerindeki etkilerinin araştırılması konusunda önemli bir boşluğu doldurmayı hedeflemektedir.

4.2. Öneriler

Bu çalışmanın sonuçları ışığında, PTÖ'nün farklı kültürel ve demografik bağlamlarda geçerliliğini ve güvenilirliğini incelemek üzere ek çalışmalar yapılması önerilmektedir. Örneğin, Türkiye'nin farklı bölgelerinde ve farklı sosyoekonomik gruplarda yapılacak çalışmalar, ölçeğin genellenebilirliğini artırabilir. Ayrıca, PTÖ'nün zaman içinde popülist tutumların nasıl değiştiğini incelemek amacıyla uzunlamasına çalışmalarda kullanılması, popülizmin dinamiklerini daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir.

Popülizmin ve politik tutumların sosyal, ekonomik ve kültürel bağlam içinde nasıl şekillendiğini anlamak adına daha fazla bağlam analizi yapılabilir. Bu bağlamda, eğitim düzeyi, gelir düzeyi gibi değişkenlerin popülizm üzerindeki etkileri incelenebilir. Ayrıca, popülist tutumların siyasi davranışlar ve etkileşimlerle ilişkisini anlamak adına daha fazla politik davranış analizi yapılabilir. Bu tür çalışmalar, popülizmin demokratik süreçlere etkilerini ve politika yapma süreçlerine nasıl müdahale ettiğini anlamamıza yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, bu çalışma, Popülist Tutum Ölçeği'nin Türkçeye uyarlanmasının geçerli ve güvenilir olduğunu göstermekte ve bu alandaki literatüre önemli katkılar sunmaktadır. PTÖ, Türkiye'deki popülist tutumları ölçmek için kullanılabilir ve bu alandaki gelecekteki araştırmalara sağlam bir temel oluşturabilir.

Kaynaklar

- Akkerman, A., Mudde, C., & Zaslove, A. (2014). How populist are the people? Measuring populist attitudes in voters. *Comparative Political Studies*, 47(9), 1324-1353.
- Brislin, R. W. (1970). Back-translation for cross-cultural research. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 1(3), 185–216. <https://doi.org/10.1177/135910457000100301>
- Brislin, R. W., Lonner, W. J., & Thorndike, R. M. (1973). *Cross-cultural research methods*. John Wiley & Sons.
- Canovan, M. (1999). Trust the people! Populism and the two faces of democracy. *Political Studies*, 47(1), 2-16.
- Castanho Silva, B., Jungkunz, S., Helbling, M., & Littvay, L. (2020). An empirical comparison of seven populist attitudes scales. *Political Research Quarterly*, 73(2), 409-424.
- Costello, A. B., & Osborne, J. W. (2005). Best practices in exploratory factor analysis: Four recommendations for getting the most from your analysis. *Practical Assessment, Research & Evaluation*, 10(7), 1-9.

- Çokluk, Ö., Şekercioğlu, G., & Büyüköztürk, Ş. (2021). *Sosyal bilimler için çok değişkenli istatistik: SPSS ve LISREL uygulamaları* (Vol. 6). Pegem Akademi.
- Çüm, S., & Koç, N. (2013). Türkiye’de psikoloji ve eğitim bilimleri dergilerinde yayımlanan ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının incelenmesi. *Eğitim Bilimleri ve Uygulama*, 12(24), 115-135.
- Dahl, R. A. (1989). *Democracy and its critics*. Yale University Press.
- Delice, A., & Ergene, Ö. (2015). Ölçek geliştirme ve uyarlama çalışmalarının incelenmesi: Matematik eğitimi makaleleri örneği. *Karaelmas Journal of Educational Sciences*, 3(1), 60-75.
- De Cleen, B., & Glynos, J. (2021). Beyond populism studies. *Journal of Language and Politics*, 20(1), 178-195. <https://doi.org/10.1075/jlp.20044.dec>
- Deniz, K. Z. (2007). Psikolojik ölçme aracı uyarlama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 40(1), 1-16. https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000180
- Ergene, Ö. (2020). Matematik eğitimi alanında ölçek geliştirme ve ölçek uyarlama makaleleri: Betimsel içerik analizi. *Yaşadıkça Eğitim Dergisi*, 34(2), 360-383. <https://doi.org/10.33308/26674874.2020342207>
- Fornell, C., & Larcker, D. F. (1981). Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. *Journal of Marketing Research*, 18(1), 39-50.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J., & Anderson, R. E. (2010). *Multivariate data analysis* (7th ed.). Pearson Prentice Hall.
- Hambleton, R. K., Merenda, P. F., & Spielberger, C. D. (2005). *Adapting educational and psychological tests for cross-cultural assessment*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Hawkins, K. A., & Rovira Kaltwasser, C. (2017). What the (ideational) study of populism can teach us, and what it can’t. *Swiss Political Science Review*, 23, 526-542.
- Jungkunz, S., Fahey, R. A., & Hino, A. (2021). How populist attitudes scales fail to capture support for populists in power. *PLOS ONE*, 16(12), e0261658. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0261658>
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Çokluk Bökeoğlu, Ö. (2023). *Sosyal bilimler için istatistik* (27. baskı). Pegem Akademi.

- Kymlicka, W. (1995). *Multicultural citizenship: A liberal theory of minority rights*. Oxford University Press.
- Laclau, E. (2005). *On populist reason*. Verso.
- Meijers, M. J., & Zaslove, A. (2021). Measuring populism in political parties: Appraisal of a new approach. *Comparative Political Studies*, 54(2), 372-407.
- Moral, M., Tosun, Y., & Topçu, Ş. (2023). 2018 Milletvekili Genel ve Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinde Elit Karşıtı Tutumlar ve Seçmen Davranışı İlişkisi. *Liberal Düşünce Dergisi*, 0(109), 185-218. <https://doi.org/10.36484/liberal.1119338>
- Mosca, G. (1939). *The ruling class: Elementi di scienza politica*. McGraw-Hill.
- Mudde, C. (2004). The populist zeitgeist. *Government and Opposition*, 39(4), 541-563.
- Mudde, C., & Rovira Kaltwasser, C. (2017). *Populism: A very short introduction*. Oxford University Press.
- Müller, J. W. (2016). *What is populism?* University of Pennsylvania Press.
- Özdamar, K. (1999). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi*. Kaan Kitabevi.
- Phillips, A. (2007). *Multiculturalism without culture*. Princeton University Press.
- Tabachnick, B. G., & Fidell, L. S. (2007). *Using multivariate statistics* (5th ed.). Allyn & Bacon/Pearson Education.
- Wettstein, M., Schulz, A., Steenbergen, M., Schemer, C., Müller, P., Wirz, D. S., & Wirth, W. (2020). Measuring populism across nations: Testing for measurement invariance of an inventory of populist attitudes. *International Journal of Public Opinion Research*, 32(2), 283-305. <https://doi.org/10.1093/ijpor/edz033>
- Wuttke, A., Schimpf, C., & Schoen, H. (2020). When the whole is greater than the sum of its parts: On the conceptualization and measurement of populist attitudes and other multidimensional constructs. *American Political Science Review*, 114(2), 356-374.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Extended Summary

This article addresses the process of adapting the Populist Attitude Scale (PAS) to Turkish and analyzes its validity and reliability. The aim of the study is to adapt the Populist Attitude Scale, which was developed by Akkerman and colleagues in 2013 and consists of three sub-factors, into Turkish and make it suitable for Turkish culture. During the adaptation process of the scale, Brislin's back-translation method was used to ensure linguistic and cultural equivalence. This method ensures that the original meaning of the scale is preserved while translating it into the target language. Expert opinions were obtained, and necessary adjustments were made during the translation and adaptation process of the scale into Turkish. Validity and reliability studies of the scale were conducted with 310 participants selected from 21 neighborhoods in the Küçükçekmece district of Istanbul.

In the process of adapting the Populist Attitude Scale (PAS) to Turkish, the steps specified by Çüm & Koç, 2012 were followed. Firstly, it was decided to adapt an existing scale appropriate for the aim of the research, and the necessary permissions were obtained from the researchers who developed the original scale. Experts in the field were identified to ensure linguistic and cultural equivalence, and the scale was accurately translated into the target language. After the translation, the adapted scale was reviewed, and necessary corrections were made. The application was carried out on a group representing the target audience, and subsequent reliability analyses, factor analyses, and validity studies were conducted (Çüm & Koç, 2012; Delice & Ergene, 2015).

A mixed-method approach was used for sample selection in this study. In this context, a total of 316 participants from 21 neighborhoods in Istanbul's Küçükçekmece district were determined using the simple random sampling method. However, due to incomplete forms filled out by six participants, the study continued with 310 participants. This method was supported by the stratified sampling method to increase the validity of the study. The sample was stratified according to demographic variables such as age, gender, and education level from 21 neighborhoods. A more balanced and representative sample was created by randomly selecting participants from each stratum.

The data obtained from 310 people indicated that the sample size was at a good level for factor analysis, as stated by Tabachnick and Fidell (2007) (more than 200 people is medium, more than 300 people is good). Examining the gender distribution, 52.26% of the participants were female and 47.74% were male. When the distribution according to age groups was examined, it was determined that 11.94% were in the 18-28 age range, 34.19% in the 29-38 age range, 34.52% in the 39-48 age range, 13.87% in the 49-58 age range, and 5.48% were in the 59 and over age range. According to the education level, the majority of the participants (90.97%) had a high school or higher education level. Descriptive statistics of the participants showed no significant differentiation in terms of gender, and the age and education variables were close to a normal distribution.

Sample size is a critical factor in scale validity and reliability studies. Tabachnick and Fidell (2007) state that a sample of at least 300 people is sufficient for scale development and factor analysis studies. Additionally, Costello and Osborne (2005) indicate that a sample size of at least 300 people is appropriate for scale validity studies. Moreover, the adequacy of the sample size for scale validity and reliability studies increases the diversity and representativeness of the participants.

For the analysis of Populist Attitude Scale (PAS) data, SPSS 26 package program and AMOS program for confirmatory factor analysis were used. Since no items were added to the data collection tool, confirmatory factor analysis was deemed sufficient (Çokluk et al., 2021). In cross-cultural scale adaptation studies, it is suggested to conduct a direct confirmatory factor analysis for the factor pattern of the tool in the target culture. This has been observed in many qualitative and quantitative studies, where the original culture's factor patterns of the tools provide experimental evidence regarding construct validity (Çokluk et al., 2021).

For scale reliability, Cronbach's alpha coefficients and item-total correlations were evaluated. Özdamar (1999: 523) stated that for Cronbach's α coefficient, $0.00 < \alpha < 0.40$ indicates the scale is unreliable, 0.41

$< \alpha < 0.60$ indicates low reliability, $0.61 < \alpha < 0.80$ indicates moderate reliability, and $0.81 < \alpha < 1.00$ indicates high reliability. Correlation values were determined using the ranges specified by Köklü et al. (2023: 79-86): 0.00 (no relationship), 0.01 – 0.29 (low relationship), 0.30 – 0.70 (moderate relationship), 0.71 – 0.99 (high relationship), and 1.00 (perfect relationship).

As a result of the confirmatory factor analysis, the three-factor structure of the Populist Attitude Scale was confirmed, and the scale was found to be a valid and reliable tool. The internal consistency of the scale was evaluated using Cronbach's Alpha and McDonald's Omega values. Cronbach's Alpha value was determined as 0.68 for the Populist Attitude sub-factor, 0.88 for the Pluralist Attitude sub-factor, and 0.69 for the Elitist Attitude sub-factor. These findings indicate that the scale is a consistent measurement tool.

DFA results confirm that the PAS can accurately measure populist attitudes, pluralist attitudes, and elitist attitudes separately. This finding demonstrates that the scale maintains its validity across different cultural contexts. It shows that the different dimensions of populism are similarly perceived and measurable in Turkish culture as well.

Reliability analyses have shown that Cronbach's Alpha and McDonald's Omega (ω) values are at an acceptable level. While the reliability for the Populist Attitude sub-factor is at a moderate level, the Pluralist Attitude sub-factor shows high reliability. The Elitist Attitude sub-factor exhibits acceptable reliability. These findings indicate that the scale is a consistent measurement tool and can reliably assess different sub-dimensions. These results show that the scale has an acceptable level of reliability in terms of internal consistency (Özdamar, 1999).

In the literature, there have been many studies on measuring populist attitudes and the use of the Populist Attitude Scale (PAS). The PAS, developed by Akkerman and colleagues (2014), has been used to measure voters' populist attitudes and its validity and reliability have been tested in different contexts. Populist attitudes are generally characterized by anti-elitism, people-centeredness, and a Manichean worldview. These attitudes are often measured through survey scales that question views on political elites, democracy, and national sovereignty (Castanho Silva et al., 2020). The effects of populist attitudes on voting behavior vary depending on whether populist parties are in power or in opposition. Jungkunz et al. (2021) found in their research that in countries where populist parties are in opposition, strong populist attitudes show a positive correlation with voting for populist parties. This includes a tendency to support parties that emphasize anti-elite rhetoric and promise to represent the "real will of the people." However, when populist parties are in power, the relationship between populist attitudes and support for these parties often reverses. In this context, in countries like Hungary, Turkey, and Montenegro, higher populist attitudes reduce the likelihood of voting for the ruling populist party (Jungkunz et al., 2021). Regarding scale validity, existing scales measuring current populist attitudes generally assume that the elites mentioned by participants are political elites. Castanho Silva et al. (2020) noted in their study that in contexts where populist parties are in power, the targets of anti-elite sentiments might shift to other groups such as the media, academics, or business leaders. This shift can lead to measurement errors and misidentification of populist attitudes. Additionally, scales developed in Western contexts might not accurately capture populist attitudes in non-Western countries or in countries with different forms of populism (Castanho Silva et al., 2020).

In conclusion, studies reveal the complex relationship between populist attitudes and voting behavior. While populist attitudes predict support for populist parties when they are in opposition, this relationship can reverse when they are in power. Jungkunz et al. (2021) emphasize the importance of developing measurement tools that better capture the nuances of populist sensibilities in different political and cultural contexts. A study by Moral et al. (2023) examined anti-elite attitudes and voter behaviors in the 2018 Turkish Parliamentary and Presidential Elections, focusing on how populist attitudes shaped voter behavior in Turkey. The study by Moral and colleagues has taken an important step in evaluating how populist attitudes are perceived in Turkey and their impact on political preferences.